

II. Charakteristika školy a školského vzdelávacieho programu

Charakteristika školy

Gymnázium poskytuje žiakom všeobecné vzdelanie a pripravuje ich pre štúdium na vysokých školách. Smeruje k naplneniu spôsobilostí stanovených Štátnym vzdelávacím programom pre gymnáziá v Slovenskej republike. Spôsobilosti predstavujú súbory vedomostí, zručností, návykov a postojov, ktoré sú využiteľné v učení aj v živote a umožňujú žiakom efektívne a primeraným spôsobom jednať v rôznych situáciách.

O konkrétnych prostriedkoch a postupoch, ako to dosahovať, budú vravieť ďalšie časti tohto dokumentu.

Určitou zvláštnosťou našej školy sú triedy s rozšírenou výučbou jazyka. V každom ročníku máme jednu triedu so zameraním na nemecký a jednu na anglický jazyk. Jazykové triedy majú na našej škole mnohoročnú úspešnú tradíciu. Medzi záujemcami o našu školu prebieha pri prijímaní do týchto tried výberové konanie nazývané tiež Korešpondenčný seminár s domácim a školským kolom. Samozrejme aj tu sa riadime zásadou škola ponúka a žiak s rodičom si vyberá. Táto zásada platí potom aj pri výbere voliteľných predmetov vo vyšších ročníkoch. Tieto triedy však vôbec nie sú nejakou „úzkou“ špecializáciou. Žiaci majú všetky ostatné predmety (pozri učebné plány a osnovy). Celkove je učebný plán postavený tak, aby sa žiak nášho gymnázia mal možnosť zoznámiť v rozumnej miere so všetkými odborními. Nikto totiž vopred nevie aký záujem či dokonca talent je v ňom ukrytý. Z našej školy by nemali vychádzať špecialisti, ale harmonicky rozvinuté osobnosti.

Žiadna škola nemôže byť zameraná iba na vážnu prácu. Mimoriadne dni školského roka sú pravidelne termínované v kalendári a znamenajú oživenie školského života a majú aj dôležité výchovné poslanie. Takým dňom je športový deň na škole, v ktorom sa predstavia naše školské športové talenty a začína sa súťaž o najšportovejšiu triedu na škole. Deň študentstva obyčajne spájame s imatrikuláciou prvákov. 17. novembra sa pravidelne uskutočňuje v blízkom kultúrnom dome akadémia, ktorá zase predstaví umelecké talenty gymnázia. Pri takýchto kultúrnych akciách sa rozvíja súdržnosť, kolektívne cítenie, zdravá súťaživosť a rivalita medzi triedami. Tradičné stužkové slávnosti začínajú ráno, kedy veselé skupinky štvrtákov značkujú prichádzajúcich študentov. Pred vianočnými prázdninami, okrem triednych posedení, prebieha súťaž o najkrajší vinš. V posledných decembrových dňoch organizujeme športovú súťaž pod názvom Si fit buď naj. Tejto súťaže sa zúčastňujú veľké skupiny žiakov a máva vysokú športovú úroveň. Na Valentína organizujeme pomocou školského rozhlasu pozdravnú poštu. V marci na Deň učiteľov chceme organizovať vyučovanie všetkých predmetov žiakmi, samozrejme s účasťou učiteľov v úlohe žiakov. V máji býva tradične akadémia spojená s rozlúčkou s maturantmi. Aj týmito aktivitami sa snažíme ovplyvňovať priaznivú klímu v škole aj v triedach a každému dať možnosť sa v nejakej oblasti predstaviť či dokonca vyniknúť.

Charakteristika školského vzdelávacieho plánu

Školský vzdelávací program je koncipovaný so zámerom, vytvoriť čo najlepšie predpoklady na úrovni školy pre postupné osvojovanie kľúčových kompetencií, ktoré stanovuje Štátny vzdelávací program pre gymnáziá a ktoré tvoria základnú stratégiu. V etape gymnaziálneho vzdelávania sú za kľúčové kompetencie považované tieto spôsobilosti:

1. **kompetencia (spôsobilosť) celoživotného vzdelávania sa** (mimo iného je to potreba učenia na sebarealizáciu, efektívne učenie, práca s informáciami, samostatné pozorovanie a experimentovanie, tvorivé spracovávanie a spätná väzba)
2. **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)** (tam nám pôjde o využívanie informácií, vyjadrovanie a prezentovanie vlastnej práce, komunikáciu v materinskom jazyku a dvoch cudzích jazykoch, uvedomovanie si vlastnej zodpovednosti, spolupráca, kolektívna práca)
3. **kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky** (tu chceme zlepšiť používanie matematického myslenia na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách, zlepšiť používanie základov prírodovednej gramotnosti, ktorá umožňuje robiť vedecky podložené úsudky)
4. **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií:** (pôjde nám o schopnosť efektívne využívať informačno-komunikačné technológie pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, vyjadrovaní svojich myšlienok a riešení problémov reálneho života, schopnosť získavať informácie a vedieť ich spracovať)
5. **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy** (žiak sa zdokonalí v rozpoznávaní problému, plánovaní spôsobu riešenia, kritickom myslení, využívaní vedomosti pre rôzne varianty riešenia, kritické, tvorivé efektívne - ochota komunikácie)
6. **kompetencie (spôsobilosti) občianske** (prirodzene rešpektuje presvedčenie druhých, chápe základné demokratické princípy spoločnosti, zodpovedne sa rozhoduje a koná ekologicky..)
7. **kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne** (spolupracuje v tíme, je ohľaduplný k iným, prispieva k diskusii v menšom aj väčšom kolektíve, dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania, vie si vážiť iných)
8. **kompetencie (spôsobilosti) pracovné** (zvažuje svoje predpoklady, chápe princípy podnikania, vie použiť vedomosti pri práci, je flexibilný pri inováciách)
9. **kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti** (aktívne pristupuje k uskutočňovaniu svojich cieľov, plánuje a riadi nové projekty)
10. **kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry** (orientuje sa v umeleckých smeroch, vie používať vhodné vyjadrovacie prostriedky, správa sa kultúrovane a je empatický k prejavom iných kultúr)

K osvojovaniu vyššie uvedeného smeruje každodenná činnosť školy, myslíme tým vyučovanie, ale aj mnoho ďalších činností a akcií, ktoré so školou súvisia. Ak by sme

mali určiť základné piliere na ktorých je koncepcia školy postavená, mohli by sme uviesť tieto:

I. Škola v ktorej sa objavuje - alebo vysvetlenie názvu školského vzdelávacieho programu.

Škola by mala byť pre žiakov prítiažlivá a umožniť im objavovať dosiaľ nepoznané. Náš vzdelávací program nesie názov „Heuréka“ čo znamená „Našiel som“, alebo „Objavil som nepoznané“. Jasne si totiž uvedomujeme, že objavovanie je azda najprítiažlivejšia forma nadobúdania vedomostí a spôsobilostí. To je aj cesta po ktorej chceme ísť. Prirodzene je rozdiel ako objavuje prvák a ako maturant na gymnáziu, ale pre oboch je objavovanie rovnako prítiažlivé. V podstate platí, že čím sú žiaci starší, tým viac sa objavovanie blíži k vedeckému objavovaniu a objavovaniu hlbších oblastí nášho poznania a zvládnutiu rozsiahlejších spôsobilostí. Tým sa aj objavovanie stáva náročnejším a narastá podiel stavania na vedomostiach a využívania dosiaľ objaveného. Uvedomujeme si však, že aj pri tej najprítiažlivejšej činnosti nastávajú okamžiky menej záživných, niekedy až otravných činností, ale pre dobrý výsledok nevyhnutných. Rovnako, ba určite viac tomu bolo aj pri tradičnom učení. Rozdiel je v tom, že cesta po ktorej teraz chceme ísť je z väčšej časti zaujímavá a motivujúca s väčším podielom pozitívnych zážitkov. Je však poctivé si priznať, že učiteľ bude musieť pre úspech svojich žiakov urobiť viac ako pri tradičnom učení a tiež že aspoň kúsok (lepšie kus) naproti musí prísť aj žiak.

II. Spolupráca a vzájomná pomoc

Ďalším dôležitým prvkom je spolupráca a vzájomná pomoc. Všetci čo sa zúčastňujú života v škole, prváci aj maturanti, učitelia aj žiaci sa musia cítiť ako spolupracovníci ktorí pomáhajú, ale ktorým sa tiež pri inej príležitosti pomôže. Spoločným úsilím ku spoločnému cieľu - to chce vyjadriť aj obrázok vedľa názvu nášho školského vzdelávacieho programu. Dúfame tiež, že medzi najatraktívnejšími spolupracovníkmi budú aj rodičia.

Ku spolupráci patrí aj krúžková činnosť na škole. Formou krúžkov škola ponúka to, čo sa nezmesť do voliteľných a nepovinných predmetov. V krúžkoch učitelia ponúkajú neformálne záujmové vzdelávanie pre menšie skupiny žiakov na témy či oblasti, ktoré môžu žiakom rozšíriť ich rozhľadenosť, alebo pomôcť v ich napredovaní. Učiteľom krúžky umožnia ponúknuť žiakom vedomosti a zručnosti bez časového obmedzenia a samozrejme celkom bez stresu. Pri tejto činnosti sa naplno prejaví práve spolupráca a spolupatričnosť. V neposlednom rade, pri záujme žiakov, možno pre krúžok získať odborníka z inej oblasti a tým rozšíriť spoluprácu aj na odbory ľudskej činnosti, ktoré nepatria do tradičnej školskej praxe a primäť tak ku spolupráci aj neškolské inštitúcie. Tie môžu obohatiť život školy o okruhy priamo zviazané s praktickou činnosťou.

III. Atmosféra školy

Pre úspešnosť každej školy je dôležité aj jej ovzdušie. Od kultúrnosti a estetičnosti prostredia cez medziľudské vzťahy, pozitívne školské tradície, rituály, symboly až po bezpečnosť a istoty. O to väčší význam má klíma v takej škole ako je naša, kde sa stretávajú žiaci z celej Bratislavy

a okresov Bratislavského kraja. Žiaci, ktorí prídu z rozličných prostredí a s rozličnou prípravou a pripravenosťou by na našej škole mali nájsť prostredie, ktoré bude pre všetkých motivujúce a priateľské. Na to vytvoríme predpoklady už v úvodnom kurze, kde pre každú triedu rátame so štvorhodinovým kurzom pod vedením školského psychológa. V tomto kurze by sa mali žiaci oboznámiť s prostredím školy, s prioritami školy, ale najmä s tým, ako vytvoriť dobrú atmosféru v triede, ako riešiť problémy, ako odbúrať trénu, stres, ako vychádzať so spolužiakmi a učiteľmi, ako postupne budovať kolektívne myslenie, vedieť si vážiť jednotlivca aj celú skupinu. Nezabudne sa ani na zlé návyky pri učení a seba hodnotenie. Nadväzujúci kurz absolvujú aj učitelia, kde sa dozvedia niečo o motivovaní, vytváraní priaznivej atmosféry o potrebe zažiť úspech a ďalších témach, ktoré majú už od začiatku školského roku pomôcť pri vytváraní dobrej klímy v škole. Na kurzoch v prvých ročníkoch sa budú zúčastňovať aj triedni učitelia tried. Očakávame, že táto atmosféra sa posunie aj do vyšších ročníkov školy. Po spomínanom štvorhodinovom úvodnom kurze bude v neskoršom období pokračovať dvoj až trojhodinový, ktorého zacielenie určia konkrétne sa vyskytujúce problémy alebo snaha im predísť. V tomto trende budú pokračovať hodiny etickej výchovy, na ktorých sa naučia seba hodnotiť a sebarealizovať. V rámci takýchto spôsobov výchovy nemá miesto šikanovanie, arogancia a agresivita. Našou snahou je vychovať žiaka pevných zásad a všestranne rozvinutého človeka.

Školu si však nepredstavujeme iba ako prípravu pre budúci život, ale čo najviac ju chceme priblížiť skutočnému životu - praxi. Chceme, aby sa čo najmenej robilo „ako“ a čo najviac „naozaj, skutočne“. Aby sa čoraz menej „nalievali“ vedomosti a čoraz viac dávalo na „samostatnosť“ a iniciatívu“. Znamená to prirodzene nové prístupy a postupy učiteľov a nový pohľad žiakov na učebnú látku a jej zvládnutie. Tento prístup budeme používať najskôr sporadicky, iba postupne vo väčšej miere, pretože žiakov budeme musieť zvykať na nový náročný, ale z hľadiska získaných zručností jednoznačne efektívnejší prístup k zvládnutiu a osvojeniu si vedomostí. Pretože cesta samostatného zvládnutia učebnej kapitoly formou riešenia nastoleného problému je časovo náročnejšia, jej uplatňovanie bude závisieť aj na osnovách každého predmetu.

IV. Zabezpečenie vyučovania pre žiakov so špeciálnymi potrebami

a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Ako sme už uviedli nemáme žiakov s vážnejším zdravotným znevýhodnením. Stáva sa však, že žiak má úraz a potrebuje pomoc. Tú organizuje zvyčajne triedny učiteľ pomocou spolužiakov v triede, ktorí mu zabezpečujú styk so školou ak je v nemocnici, alebo v domácom liečení. Ak má problémy s chôdzou alebo dopravou tiež sú mu nápomocní spolužiaci v triede.

Pre žiakov so zdravotnými problémami zabezpečíme možnosť navštevovať telesnú výchovu pre oslabených. Tam pod dohľadom pedagóga vykonávajú cvičenia rehabilitačného, alebo pre príslušný zdravotný problém vhodného cvičenia. Žiakom sa učiteľ venuje individuálne.

Žiakom s drobným problémom zrakovým, alebo sluchovým sa snažíme pomôcť zabezpečením vhodného miesta v rámci triedy, alebo odbornej učebne.

b) Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia:

Našu školu momentálne nenavštevujú žiaci z mimoriadne znevýhodneného prostredia. Žiakom, ktorých rodinný príjem vyžaduje pomoc vybavujeme sociálne štipendium a v nasledujúcom období ak pôjde o nadaných a dobrých žiakov aj štipendium z BSK.

Žiakom, ktorí doma nemajú počítač a internet, umožňujeme využívať školské počítače s rýchlym pripojením a školské WiFi.

c) Žiaci s nadaním:

Väčšina jazykovo nadaných žiakov už na základe nami organizovanej súťaže Korešpondenčný seminár a jazykových olympiád sa dostanú do tried s rozšíreným vyučovaním jazyka. Tam sa im dostáva dostatok pozornosti a výbornej jazykovej prípravy. V prípade tried s rozšíreným vyučovaním nemeckého jazyka aj prostredníctvom dvoch zahraničných lektoriek.

Žiakom nadaným v ostatných humanitných a prírodovedných predmetoch ponúkajú učitelia riešenie úloh z olympiád, spoluprácu pri SOČ cennými radami a najmä formou odporúčania a poskytnutia literatúry.

Väčšej skupine žiakov ponúkame možnosť zriadiť rozširujúci krúžok alebo nepovinný predmet s danou problematikou. Aj množstvo mimoškolských aktivít (chemické experimenty, spolupráca s vysokými školami v tvorivých projektoch) pomáha nadaným žiakom.

V. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy týkajúce sa žiakov gymnázia:

- MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
- MEDIÁLNA VÝCHOVA
- OSOBNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
- ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
- DOPRAVNÁ VÝCHOVA
- OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
- TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI,

sú zohľadnené v tematických plánoch všetkých predmetov. Nevytvorili sme nový predmet, ktorý by sa špeciálne venoval jednej alebo viacerým prierezovým témam.

VI. Profil absolventa

Počas štúdia absolvent cieľavedomou a systematickou prípravou získava predpoklady pre nadväzujúce štúdium na domácich, ale aj zahraničných vysokých školách s tým, že v ponuke vlastného zamerania štúdia voľbou voliteľných predmetov má preferenčné zastúpenie jeho cieľná špecializovaná príprava na štúdium na zvolenej vysokej škole.

Sme škola - vzdelávacia inštitúcia, ktorá si je vedomá svojej úlohy aj v oblasti výchovy. Preto chceme, aby náš absolvent bol aj svedomitý, usilovný, samostatný a čestný.

Vzdelávanie na gymnáziu má všeobecný charakter zameraný na prípravu absolventa na vysokoškolské štúdium a súčasne mu poskytuje prípravu na jeho uplatnenie v spoločenskej praxi. Štúdium na našom gymnáziu trvá štyri roky, a ukončuje sa maturitnou skúškou. Na štúdium na gymnáziu sa prijímajú žiaci podľa vedomostí, schopností a záujmov. Podrobnosti o prijímaní žiakov na štúdium na gymnáziu sú uvedené vo vyhláske o prijímaní na štúdium na stredných školách Ministerstva školstva. Štúdium na gymnáziu sa končí úspešným absolvovaním štyroch ročníkov a vykonaním maturitnej skúšky tiež podľa predpisov vydaných Ministerstvom školstva SR. Poslaním gymnázia je poskytnúť žiakom úplné stredné všeobecné vzdelanie.

Profil absolventa popíšeme z viacerých hľadísk:

z hľadiska rozvoja osobnosti absolventa

- je kultivovanou osobnosťou s dobrým spoločenským správaním a vystupovaním, vnímaním a chápaním umenia, akceptáciou etických noriem a princípov
- vyznačuje sa pozitívnym myslením a tendenciou upevňovať svoje nadanie či talent a akceptovať princíp celoživotného vzdelávania
- je flexibilnou, samostatnou osobnosťou schopnou individuálnej aj tímovej práce
- je schopný tvorivej, kritickej a efektívnej práce
- je schopný rozvíjať vlastnosti, ktoré sú základom pozitívneho a zdravého vzťahu k životu

z hľadiska predpokladov na štúdium

- je vybavený veľmi dobrým všeobecným prehľadom vo všetkých vedných odboroch, chápe súvislosti a vzťahy jednotlivých odborov
- je schopný rozvíjať svoje nadanie či talent v príslušnej oblasti po celú dobu štúdia
- je schopný samostatne vyhľadávať a spracovávať informácie z odbornej literatúry, funkčne a efektívne využívať fondy knižníc a prostriedkov informačných technológií

z hľadiska morálnych postojov

- rešpektuje presvedčenie druhých ľudí, je tolerantný k odlišným kultúrnym a náboženským prejavom, odmieta útlak a hrubé zachádzanie
- vychádza z princípov humanity, úcty k osobnosti i názorom partnera v dialógu
- je schopný presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, dodržiavať zdravý životný štýl a vyváženú starostlivosť o vlastnú telesnú zdatnosť
- je schopný sa orientovať v medziľudských vzťahoch, citlivo pristupovať k individualite druhého
- chráni kultúrne a historické dedičstvo, prírodu a jej subsystemy
- má primerané právne vedomie, sociálne cítenie a pozitívny vzťah k dodržiavaniu právnych noriem, ku kultúrnym odkazom a zvyklostiam

z hľadiska komunikačných schopností

- pozná materinský jazyk po stránke hovoreného a písaného prejavu, je schopný kultivovane vyjadrovať svoje myšlienky, spraviť výklad, viesť diskusiu a využívať aj ďalšie rečnické prejavy
- pri rozhovoroch vie načúvať, chápať postoje druhých, vhodne reagovať a správne a vecne argumentovať

- vie zachádzať s faktami a domnienkami, správne ich interpretovať a používať
- ovláda technické prostriedky, technologické postupy a formy komunikácie spojené so získavaním, vyhodnocovaním interpretáciou a prezentáciou informácií na báze vysokej gramotnosti pri ovládaní počítačových systémov a s nimi spojených komunikačných technológií

z hľadiska jazykových schopností

- je jazykovo vybavený pre ďalšiu profesijnú dráhu v zvolených študijných odboroch
- ovláda svoj prvý jazyk tak, aby mal zodpovedajúce šance pre uplatnenie na európskom trhu práce
- v triedach jazykovo zameraných zvládne pred koncom štúdia aj štátnu jazykovú skúšku z príslušného jazyka a v prípade triedy zameranej na nemecký jazyk aj skúšku Stufe II
- vie komunikovať s cudzincami v štandardných situáciách i v situáciách, kde sa rieši základná odborná problematika, čítať primerane náročné texty v origináli, z odbornej a populárno-vedeckej literatúry, ako aj texty a diela krásnej literatúry, samostatne zvládnuť základné slohové útvary a preložiť primeraný text z materinského jazyka